

Rosenthal Sámuelné, Lóránt Istvánné Apai Nagyanyja

Ez apai nagymamám, Rosenthal Sámuelné, született Bauer Julianna. Ő is parasztosan nézett ki, mindig sötét, hosszú ruhában, a fején kendővel járt, nem is láttam másként. Mindenki imádta a nagymamámat, nagyon ügyes bábaasszony volt. Ismert mindenkit, akár volt vele dolga, akár nem. Arról volt híres, hogy állandóan bement a menhelyre, és megkérdezte, hogy hoztak-e be zsidó gyereket. S akkor kérdezték tőle az ottaniak, hogy Júlia néni, miért tetszik kérdezni. És azt mondta, hogy azért, mert zsidó gyereket nem lehet bevinni a menhelybe, azt add ide nekem, hazaviszem. A nyomortól nem láttak, de azt mondta a nagymama, ahol öt ember eszik, ott eszik a hatodik is. A háború után találkoztam a férfival, akit a nagymama elhozott a menhelyről. Vezérigazgatóm volt a vállalatnál, akkor került oda. Elmentem hozzá, mert szerettem volna megismerni. Bejelentkeztem nála, és fogadott. Mondtam, hogy elnézést, nem állásért jöttem, semmi ilyen problémám nincs, én most magánemberként jövök. Engem úgy hívnak, hogy Rosenthal Lívia, Szombathely, és hogy ismerős-e önnek ez a név. Az én nagymamám volt a Bauer Julianna, aki bábaasszony volt Szombathelyen. És én azt hallottam most nemrég, hogy önt a menhelyből hazahozta a nagymamám, és nálunk nevelkedett föl. Igaz, hogy szegénységben, de családban. Szerettem volna azt az embert megismerni, akit az én nagymamám fölnevelt. Azt mondta, hogy ő egyáltalán ilyen dolgokra nem emlékszik, és ő nem ismer semmilyen Bauer Júliát. Mondom, akkor elnézést kérek, hogy föl tartottam, a viszontlátásra. Az apai nagyszüleim igazi falusi, neológ, jó hitű, Istenben hívő zsidó emberek voltak. Nem ettek kósert, de megnézték, hogy mit ehetnek. Sakterhez vitték a húst

[azaz a vágnivaló baromfit], és péntekenként a péknél süttették ki a sóletet. A tejes és a húsos ételek nem voltak különválasztva. Az ünnepekkor elmentek a templomba, de a fiaikat nem járatták zsidó iskolába. A nagypapa halottöltöztető volt a hitközségnél, és nagyon büszke volt rá, hogy ő micvét tehet és dolgozhat. Kétszoba-konyhás lakásban laktak. Az udvaron volt két kis faházuk, egyikben a vécé, a másikban a tüzelő. Nem volt angol vécéjük. Rosenthal nagymamám 1936-ban halt meg. 1936-ban este tíz óra felé csöngetett a postás, s hozta a táviratot, hogy meghalt a nagyanyám. Életemben nem láttam férfit úgy sírni, zokogni, mint az én apámat, erre emlékszem.